

NKCDB:s webinarium hyllar 20 år av dövblindforskning

12 december 2023

Foto: NKCDDB

Nationellt kunskapscenter för dövblindfrågor, Nkcbd, firar sitt 20-årsjubileum med ett webinarium den 14 december. I webinariet står forskning, kliniskt arbete och egna erfarenheter inom dövblindområdet i fokus. Dagen bjuder på föreläsningar på svenska, norska och engelska och äger rum digitalt via Zoom.

Evenemanget ska inledas med en välkomstceremoni av Helene Engh, verksamhetschef för Nkcbd och Caroline Lindström, biträdande verksamhetschef och specialpedagog. Temat för dagen är "Befolkning, praktik och forskning inom dövblindområdet."

Under första delen, "Befolkning och praktik", ska Klas Nelfelt (ordförande för Förbundet Sveriges Dövblinda) ta upp strategier i en föränderlig värld, följt av Anne Nafstad (fd. specialpsykolog) från Norge som ska reflektera över generationer av barn med dövblindhet. Karin Stenfeldt (medicine doktor och specialistläkare) delar insikter om tidig identifikation av barn med Ushers syndrom, och Jude Nicholas (psykolog och specialist i neuropsykologi) från Norge diskuterar kognition och sociala kopplingar i den taktila modaliteten.

Andra delen fokuserar på "Forskning om dubbel sensorisk nedsättning/dövblindhet". Claes Möller (medicine doktor och professor emeritus) ska presentera 20 års medicinsk, teknisk och psykosocial forskning inom dövblindhet. Efter honom ska Moa Wahlqvist (medicine doktor) och Emil Holmer (docent) från Audiologiskt forskningscentrum berätta om pågående forskning inom dövblindhet. Saskia Damen (professor) från Nederländerna ska dela insikter om video-feedback interventionernas effekter. Dagen ska avslutas med Walter Wittich (docent) från Kanada som ska diskutera förbättringar av långtidsvård för äldre med kombinerade syn- och hörselnedsättningar.

Webbinariet avslutas med en avslutande diskussion, vilket ger deltagarna möjlighet att reflektera över dagens ämnen och ställa frågor till föreläsarna.

Filips dröm blev sann - fick jobb i Sydkorea

12 december 2023

Foto: Privat

Filip Skovin jobbar just nu med filmproduktion i Sydkorea. Han har alltid haft en dröm om att jobba utomlands och sökte olika tjänster tills han fick napp. Chefen på företaget i Sydkorea hade aldrig träffat en döv person tidigare men tvekade inte att anställa Filip. Hur är det att jobba i ett stort filmteam som ensam döv i ett helt annat land med ett helt annat språk och kultur? Teckenrapport har intervjuat Filip.

Den Sydkoreanska matkulturen och det kulturella fenomenet Hallyu (den Koreanska vågen) fick Filip att bli nyfiken på just Sydkorea. Där är musikgenren K-pop populär, Filmen Parasite fick en Oscar och Squid Game blev världens mest sedda serie på Netflix. Företaget som Filip jobbar på är en av de som producerar filmer, bland annat med K-pop stjärnor.

Innan Filips första intervju med producenten, som skedde via Zoom, förberedde han genom att boka en teckenspråkstolk som kunde prata engelska. Filip hade inte talat om att han var döv men möttes av positiva reaktioner och en lösningsfokuserad producent. Filip är utbildad inom digital teknik, men jobbet han fick innebär mer att jobba som kreatör och produktionskoordinator samt videoredigering. Något han är utbildad till men inte hade tidigare erfarenhet av.

Vid första fysiska träffen i Sydkorea med chefen skedde kommunikation via automatiska översättningstjänster. Innan Filip började jobba fick han en kort kurs i hur Sydkoreansk arbetsmarknadskultur fungerar, med sin hierarki. Den skiljer sig mot den arbetsmarknadskultur vi har här i Skandinavien, berättar Filip. Bland

annat är det ofint att fråga chefen om minsta lilla, utan man ombeds alltid att försöka lösa allt själv först. Att fråga chefen ska ses som en allra sista utväg. Dessutom är det en oskriven regel att alla går hem från jobbet efter chefen, ingen får gå innan chefen gått hem. Dessutom är det en annan kultur vad gäller luncherna, alla äter alltid tillsammans och Filip berättar att hierarkin följer med till matbordet, de med lägst status ska se till att allt är framdukat till alla.

Filip jobbar med olika filmproduktioner, allt ifrån korta inspelningar med ett 20-tal personer i filmteamet till större filmprojekt med 200 personer i filmteamet. Ibland behövs till och med vakter vid inspelningarna, berättar Filip. Vid en inspelning stod 50 000 fans vid avspärrningarna och väntade på att få syn på en av stjärnorna som skulle vara med.

På fritiden studerar Filip Sydkoreanskt teckenspråk. Tack vare utbildningen kom Filip i kontakt med andra döva. Några av Filips kollegor har också börjat lära sig Sydkoreanskt teckenspråk för att kunna kommunicera med Filip.

I februari går Filips kontrakt ut och han har blivit tillfrågad om att förlänga det, men Filip är sugen på att jobba i fler länder. Just nu lockar Spanien eller England. För Filip vill förändra attityderna mot döva i filmbranschen världen över, som han nu hoppas att han gjort på företaget i Sydkorea.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Döva har låg sysselsättningsgrad i EU, enligt en ny rapport från EUD

12 december 2023

Foto: EUD

Europeiska dövförbundet, EUD, har skrivit en policyrapport där de lyfter fram den väldigt låga sysselsättningsgraden för döva individer inom EU. Rapporten framhäver det kritiska behovet av nationella miljöer som

inkluderar teckenspråk för att garantera en fullt tillgänglig arbetsmarknad för döva individer. EU har ett ansvar som en statlig myndighet att följa FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, CRPD. Men trots att det finns en artikel 27 om arbete och sysselsättning, är det än idag en bristande enighet mellan kommissionens åtgärder och dess skyldigheter.

Policyrapporten beskriver vad, varför och hur gällande sysselsättning ser ut för döva inom EU. Rapporten ger även konkreta policyrekommendationer till EU-kommissionen med avsikt att öka sysselsättningsgraden samt skapa en mer inkluderande och rättvis arbetsmarknad för döva inom EU. Dessa rekommendationer uppmanar EUD att kommissionen snarast inför om de vill uppnå sitt mål att bli en "Union of Equality".

Rapportens första del fokuserar på "vad". Då lyfts skillnaden mellan sysselsättningsmål och mätningar fram. Ett förslag med lagliga och politiska handlingar som manar kommissionen att fastställa sysselsättningsmål som inkluderar döva individer på arbetsmarknad. Andra delen behandlar "varför" genom att skapa en översikt över målens roll i syfte att utöka möjlighet för döva individer i tillträdet till arbetsmarknaden. Den sista delen av rapporten handlar om "hur" kommissionen kan använda EU:s sociala resultattavla som verktyg för att fastställa effektiva mål för att uppnå inkludering av döva individer i arbetsmarknaden. I den sociala resultattavlan finns uppgifter hur medlemsländerna presterar i olika områden som har med arbetsmarknad och välfärd att göra.

En del av de rekommendationer som finns i policyrapporten är; förbättra och öka datainsamling, revidering av mätningar på sociala poängtavlan, specifika policyer för inkluderande arbetsmiljöer och kontinuerlig övervakning av målen för att öka dövas sysselsättningsgrad.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Äntligen får döva i Ghana ansöka om körkort

12 december 2023

Foto: Adobe stock

Efter decennier av systematisk diskriminering får nu personer med funktionsnedsättningar i Ghana möjlighet att ansöka om körkort. Detta steg möjliggörs genom en ny policy. Det var det nationella förbundet för personer med funktionsnedsättning och ministeriet för genus, barn och socialt skydd i landet, som presenterade policyn. Policyn tillåter personer med funktionsnedsättningar att genomgå utbildning och tester enligt fastställda normer för att få körkort.

Tidigare har Ghanas motsvarighet till Trafikverket inte tillåtit döva att få körkort. Trots att Världsförbundet för döva, WFD, redovisat att det inte finns några rapporter om att döva förare utgör ett hot mot andra trafikanter i de länder som döva idag tillåts få körkort i. Myndigheten har ändå, ända tills nu, nekat döva till körkort med argumentet att de kan vara en fara för trafikanterna.

Det nya beslutet ses som en seger för döva i Ghana. Juventus Duorinaah, VD för Ghanas nationella förbund för döva, GNAD, hyllade införandet av policyn och sa att det är ett stort framsteg. Han beräknar att omkring 400 000 döva och hörselskadade nu är berättigade att ansöka om körkort.

Historiskt sett har ett körkort i Ghana tjänat som ett viktigt dokument som intygat körkunnighet och fungerat som identifikation. Körkortet är också en nyckel för tillgång till olika tjänster, inklusive banktransaktioner och andra viktiga användningsområden.

Även om detta beslut markerar en milstolpe för rättvisa och inkludering för personer med funktionsnedsättningar, återstår en lång resa för att integrera dessa personer i körkortssystemet. Detta inkluderar behovet av specialanpassningar, körbedömningar och utbildning för att säkerställa trafiksäkerheten. Trots de utmaningar detta innebär, är det i linje med både nationella och internationella lagar och konventioner som syftar till att skydda och upprätthålla rättigheterna för personer med funktionsnedsättningar.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Snabbare stöd för funktionsnedsatta hos Arbetsförmedlingen

12 december 2023

Foto: Peter Kroon

Från och med den 5 december implementerar Arbetsförmedlingen ett nytt system där arbetssökande redan vid den digitala inskrivningen kan ange eventuell ohälsa eller funktionsnedsättning. Syftet är att snabbare kunna identifiera och erbjuda extra stöd till dem som behöver det. Initiativet välkomnas av funktionsrättsförbunden och ses som en framgång efter långvarig kamp.

Nicklas Mårtensson från samarbetsorganisationen Funktionsrätt Sverige berättar att det tidigare har tagit i genomsnitt ett år för en arbetssökande att få tillgång till stöd baserat på dennes funktionsnedsättning. En oacceptabelt lång tid, menar Nicklas. Tillsammans med andra organisationer, inklusive Hörselskadades Riksförbund, Synskadades Riksförbund samt riksförbundet DHR, har Funktionsrätt Sverige påtalat de långa väntetiderna till regeringen.

Arbetsförmedlingen har även mottagit krav på att förkorta ledtider och kodningstider för att underlätta snabb och enkel integrering på arbetsmarknaden. Den 5 december lanserades ett nytt arbetssätt i Arbetsförmedlingens e-tjänst för arbetssökande. Kristian Cornell, ombudsman på DHR, uttrycker hopp om att det nya arbetssättet kommer att påskynda handläggningen. Vilket gör att de som behöver särskilt stöd från Arbetsförmedlingen snabbare kan få det och därmed snabbare kan återgå till arbetslivet.

Funktionsrättsförbunden har fortsatt att trycka på hos regering och myndigheter. De vill se förbättringar för att skapa ett mer tillgängligt och effektivt stödsystem för personer med funktionsnedsättningar på arbetsmarknaden.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Frustrerande föräldrar: Ge oss fler timmar att lära oss teckenspråk

12 december 2023

Foto: Kristoffer Kold Erlandsen

Föräldrar till döva och hörselskadade barn anser att de 240 timmar de får för att lära sig teckenspråk inte räcker. Skolverket håller med. Utbildningsministern har sett över frågan i elva månader.

- I värsta fall blir vår son ensam i tecknandet, säger pappan Anders Löfving.

I Sixtens rum är drömfångaren, kuddarna och gosedjuren turkosa. På sängbordet står en turkost pärlad handflata som visar "I love you" och ett inramat turkost vykort visar det svenska teckenspråkets handalfabet. Som ett undantag svävar en silvrig sjuva från hans födelsedag. Sixten är hörselskadad och älskar turkost som är teckenspråkets färg.

- Med teckenspråk kan man prata hemligt, säger han.

När Sixten föddes tog hans föräldrar, Anders Löfving och Cecilia Granlund Löfving, emot nyheten om hörselskadan med sorg och oro - men sen vände det.

- Det kan till och med ha varit på TUFF som jag insåg att det här hade berikat oss. En ny värld med fantastiska möten med människor i olika livssituationer, säger Anders Löfving.

TUFF, Teckenspråksutbildning för föräldrar, ger föräldrar till barn med hörselnedsättning eller dövhet rätt till 240 timmars utbildning om teckenspråk.

Snäckan på Sixtens hörapparater har en bild på en Roblox-figur. Förr var det Bamse, Pokémons och familjens vita kanin. Hörapparaterna hjälper honom att höra mer men inte perfekt. Föräldrarna berättar att det var mycket som han hörde fel på, ibland gjorde det att syskonen bråkade. Men med tecken som stöd kunde familjen skilja på "sko" och "ko", som tecknas på väldigt olika sätt. Han kan luta sig mot teckenspråket när hörapparaterna inte funkar eller om hörseln blir sämre, säger föräldrarna.

På TUFF lär föräldrarna sig det grammatiska - att ansiktsuttryck, tecknens placeringar och rörelser påverkar betydelsen. Pekar du på ditt hjärta en gång tecknar du "jag" men pekar du två gånger så tecknar du "hjärta". Tecknar du "jag" med höjda ögonbryn frågar du "jag?" men sänker du ögonbrynen så säger du "jag!". Detta är grunden. Därför är 240 timmar för lite, säger föräldrarna.

Skolverket tog upp detta redan år 2004. Även Specialpedagogiska skolmyndigheten, SPSM, har bett om att reglerna ska ses över. Nästan 1 000 personer skrev även på en namninsamling där bland annat föräldrar som snart använt alla sina timmar uttryckt frustration.

"Våra timmar är snart slut och vi är inte fullärda! Vi är så ledsen över att nu behöva hushålla med de sista få timmarna!" skrev Cecilia Granlund Löfving i namninsamlingen. SFI (Svenska för invandrare) ges obegränsat antal timmar, det känns orättvist, säger hon.

Ändå visar en rapport från SPSM att en majoritet inte genomför fler än 50 timmar på TUFF. Bland annat för att föräldrarna tycker att teckenspråket inte behövs när barnet blir äldre. Men Sixtens föräldrar säger att det också är för att föräldrar sparar sina timmar till senare eller att man från början vet att 240 timmar inte räcker och slutar. Själv valde de att lära sig teckenspråk tidigt.

- Vi jobbar med barn och vet hur viktigt det är att lägga grunden tidigt, säger Cecilia Granlund Löfving.

Teckenspråkslektionen i skolan är ny för Sixten och nu kommer han hem med egna tecken.

- Helt plötsligt så bara smäller det till och han kan hur mycket som helst, säger Anders Löfving.

Föräldrarna är oroliga för att deras teckenspråk inte utvecklas och stimuleras. Att sonen till sist ska bli deras lärare.

Teckenrapport har kontaktat utbildningsministern, Mats Persson, som ansvarar för frågan. Hans pressekreterare säger att frågan bereds inom Regeringskansliet. Till Sveriges Radio i december år 2022 sa Mats Persson:

- ...vi analyserar och följer det väldigt noga just nu. Sen exakt vilken modell man ska ha längre fram, det tittar vi på.

- De skjuter på det tills någon har glömt det. Det är skittråkigt, säger Anders Löfving.

När timmarna tar slut ska Cecilia Granlund Löfving och Anders Löfving försöka ta vara på varenda möjlighet att få utveckla sitt teckenspråk. Oavsett om det kostar pengar, säger de.

Kristoffer Kold Erlandsen

nyhet@teckenbro.com

Döv resenär kritiserar otiliggängliga tågtjänster i Storbritannien

12 december 2023

Foto: Adobe stock

En döv brittisk kvinna, Kirsty-Jade, har framfört stark kritik mot Storbritanniens tågtjänster och påstått att de är "otillgängliga" för personer med hörselskador. Hennes påstående grundas på en händelse

då hon och hennes döva partner reste från Leeds till London för att delta i Deaf Rave-festivalen. Under resan upplevde deras tåg tekniska problem, och trots att ett tillkännagivande gjordes om att tåget var inställt och återvände till stationen, förblev Kirsty-Jade ovetande om situationen.

Eftersom Kirsty-Jade är döv kunde hon inte höra tillkännagivandet. Istället använde hon Instagrams automatiska undertexter för att få information om det inställda tåget. Hon och hennes partner mötte ytterligare problem vid återkomsten till Leeds, då de var tvungna att använda meddelanden på sina telefoner för att be personalen boka en taxi till King's Cross, vilket resulterade i att de nådde London klockan 04:00.

Denna incident har fått Kirsty-Jade att dela sina erfarenheter på sociala medier i syfte att öka medvetenheten om de utmaningar och svårigheter som många döva personer står inför när de reser med kollektivtrafiken. Hon betonar vikten av tillgänglig information och hur bristen på detta skapar komplexa och oroande situationer för döva individer.

Kirsty-Jade lyfter även fram behovet av att involvera döva personer i utformningen av kollektivtrafiksystem och teknologier för att säkerställa tillgänglighet från början. Hon framhäver att om döva personer är en del av processen kommer problem som dessa att undvikas, och kollektivtrafiksystemet kan utvecklas på ett sätt som möter behoven hos alla passagerare, oavsett hörselstatus.

Hennes berättelse har engagerat och fått stöd från många på sociala medier, där personer med olika hörselkapacitet har delat sina egna utmaningar och frustrationer med otillgängliga tillkännagivanden och bristande information vid resor.

I en tid då samhället strävar efter ökad inkludering och tillgänglighet för alla, pekar Kirsty-Jades upplevelse på vikten av att överväga och anpassa kollektivtrafiksystemet för att möta behoven hos personer med hörselskador, och att skapa en mer tillgänglig och jämlik resmiljö för alla resenärer.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

HLR på teckenspråk

12 december 2023

Foto: Robin Slätt / FHDBF

Föreningen för Hörselskadade och Döva barn med familjer, FHDBF, har genomfört ett två-årigt projekt tillsammans med Riksförbundet HjärtLung Botkyrka-Salem. Projektet går ut på att skapa utbildningsmaterial för att underlätta döva och hörselskadade vid Hjärt- och lungräddningsutbildningar. Vi på Teckenrapport har fått en intervjustund med projektledaren Robin Slätt.

Robin berättar att de flesta hjärtstopp händer utanför sjukhus. Av dessa är det bara cirka 12 % som lyckas räddas till liv. Om man ger hjärt- och lungräddning, HLR, så ger det den drabbade personen 2 till 3 gånger större chans att överleva tills ambulansen kommer. Det är därför kunskap om HLR är så viktigt.

Projektet vann nyligen Årets patientföreträdare 2022, är nu en finalkandidat till Årets initiativ och dessutom nominerad till Främjande av mänskliga rättigheter. Projektet, som handlar om att utbilda teckenspråkiga instruktörer i HLR samt översätta existerande HLR-filmer till teckenspråk, kom till på grund av två anledningar. Den ena var Robins intresse för havslivräddning. När han ville gå på utbildningen så funderade både han och utbildaren hur det skulle gå, med tanke på hans hörselskada. Han sa då att han ändå ville testa och efter två veckor fick han examen i havslivräddning. Den andra anledningen var en mamma till två hörselskadade barn som känner en HLR-instruktör som upplever några hinder kring utbildning för döva och hörselskadade på grund av tolksituationen.

Efter projektets slut har åtta HLR-instruktörer för barn och sju för vuxna utbildats genom projektet. Dessutom är HLR-filmer för vuxna nu färdigöversatta till svenskt teckenspråk, något som uppskattades av Riksförbundet HLR. Projektet har även hunnit åka till Västanvik och utbilda folkhögskolans deltagare i HLR. FHDBF har också anordnat HLR-kurs för sina medlemmar.

FHDBF har som mål att skapa nya projekt för att göra egna HLR-filmer. De materialfilmerna projektet hittills har gjort är en ren översättning från tal och text

till teckenspråk. FHDBF vill göra utbildningsmaterial ur dövas perspektiv. Då är filmerna mer visuella med olika exemplar och tempot mer rätt så att man hinner syssna på den som tecknar och sen titta på bilder/småfilmer.

Önskas HLR-utbildning på teckenspråk kan kontakt tas med FHDBF.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Oscarvinnaren hyllar sin pappa genom kortfilmen "To My Father"

12 december 2023

Foto: Privat

I en gripande kortfilm berättar den döva skådespelaren Troy Kotsur om sin resa till att vinna en Oscar och om sin fars betydelse. Fadern som blev förlamad från nacken och nedåt i en tragisk bilolycka 1987. Kortfilmen heter "To My Father" och visades första gången vid sommarens Tribeca Film Festival i USA.

Troy skrev historia som den första döva manliga skådespelaren att vinna en Oscar år 2022. När Troy tog emot priset var hans tankar hos fadern, som han hyllade genom att dedikera priset till honom. Fadern, Leonard "Len" Kotsur, var polischef i Mesa, Arizona. Len lärde sig ASL, trots att det på den tiden i USA inte var vanligt. Sex månader efter olyckan där Len blev förlamad från nacken och nedåt, återgick han till sitt arbete som polischef. Efter olyckan utvecklade Troy och Len egna tecken baserade på de gester Len kunde hantera. Len dog år 2001.

Troy fortsätter att hylla sin far genom att i kortfilmen berätta om honom och hur han format Troy. Kortfilmen visar hur de båda övervann hinder och fördjupade sin relation. Troy lyfter också upp budskapet att det inte finns något fel med teckenspråk eller att vara döv.

Kortfilmen är regisserad av Sean Schiavolin och har premiär den 7 december. Kortfilmen kan då ses på X (fd. Twitter), Youtube eller på plattformen "Dad Saves America".

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Två miljoner extra till Teater Manu 2024

12 december 2023

Foto: Tomas Kold / Teater Manu

Teater Manu har kämpat länge för ökade ekonomiska resurser för att expandera sitt kulturella utbud och öka tillgängligheten för döva och teckenspråksanvändare över hela Norge på norskt teckenspråk. Teater Manus teaterchef, Janne Langaas har haft flera möten med politiker och har fått särskilt stöd från Socialistisk Vänsterpartiet (SV) genom politikern Kathy Lie. Det har lett till att Teater Manu nu har säkrat ytterligare två miljoner norska kronor år 2024.

Detta extra stöd markerar en ökad uppmärksamhet på behovet av konst och kultur på teckenspråk, vilket har setts och bekräftats av politikerna. Pengarna möjliggör fler teaterföreställningar och projekt, framför allt för teckenspråkiga barn och ungdomar. Tidigare har antalet föreställningar begränsats till 2-3 föreställningar, nu strävar teatern efter.

Teater Manu ser dessa extra medel som ett stort steg framåt för att kunna erbjuda ett rikt kulturprogram till Norges teckenspråkiga samhälle, bestående av 20-25 000 individer. Deras ambition är att nå ut till fler, inklusive mindre orter, med både stora och små föreställningar.

Teaterchefen Janne Langaas uttrycker stor stolthet över teaterns ansträngningar det senaste året och riktar sitt tack till några partier för deras stöd.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com